

Baltagul de Mihail Sadoveanu - caracterizarea lui Gheorghita

Gheorghita, unul dintre personajele secundare ale romanului, este fiul Vitoriei si al lui Nechifor Lipan, unul din cei " sapte prunci cu care-i binecuvantase Dumnezeu " si din care le ramasesera doar doi. El era indragit mai mult de mama, care il ocrotea si-l apara ori de cate ori in ochii lui lipan erau nouri de verme rea.

El purta " numele adevarat si tainic al lui Nechifor Lipan ", caruia-i mostenise nu numai numele dar si multe dintre insusiri.

La cei saptesprezece ani ai sai, era un flacau sprancenat s-avea ochii caprui ai Vitoriei. avea un zambet frumos de fata si abia " incepuse sa-i infireze mustacioara ". Dupa datina oierilor de la munte, purta chimir nou si o " bomdita in florita ", pe care, vorbind, o desfacea ca " sa-si cufunde palmele in chimir ".

Baiatul nu este prea vorbaret, dar e explicit, stie sa-i dea lamuriri mamei sale asupra starii in care se aflau turmele ramase in baltile Jijiei la Cristesti. Asadar, inca de la saptesprezece ani el este deja initiat in viata de pastor intrucat coborase cu ciobanii, cu oile, cu asanii si cu dulai la iernat. Ager la minte stiutor de carte, baiatul ii comunica mamei sale despre intarzierea lui nechifor Lipan. Scrisoarea lui evidentiaza totodata dorul, sensibilitatea, respectul final si credinta in Dumnezeu: "Iar oile sunt bine-sanatoase [...] si noi, din mila lui Dumnezeu asemenea ; si vremea-i inca buna, si mi-i dor de casa. Sarut mana, mama ; sarut mana tata. "

Ajuns la adolescenta si fiind o fire sensibila si meditativa, Gheorghita isi aminteste nostalgic de copilaria lipsita de griji si petrecuta in mijlocul naturii, cu turmele si in tovarasia povestilor. El a fost stapanul naturii al carei glas l-a inteles " paraul cu bulboanele au fost ale lui. Potecile de zmeura si mai sus de afine. [...] Povestile la stana [...] Stia sa cheme in amurgit iernucile si cpariorii. Toate acestea i le aducea aminte mirosul de fan, in care pluteau vara si copilaria ". acum, pus in fata altor realitati, baiatul cugeta dureros, trist si deznadajduit la trecere verstei fericite a copilarii : " cum se risipeste mireasma in ger, sa s-au dus dus toate. acum au intrat la slujba grea si necaz ".

Gheorghita trece de la starea de inocenta a copilarii la maturitate ; alturandu-se mamei sale in tentativa acesteia de a-l gasi si de al pedepsi pe asasinul tatalui sau.

Initial nu-si da seama, nu intelege intentiile mamei sale ascunse sub vorbe mestesugite (nu te uita urat Gheorghita, ca pentru tine d-aci inainte incepe rasari soarele ") si de aceea se intreaba : " ce-o fi vrut ea sa spuie ? ", constatand doar cu o nemerginita admiratie si uimitoare ca Vitoria stie sa ghiceasca gandurile omului : " mama asta trebuie sa fie fermecatoare ; cuninoaste gandurile omului ".

Cu aceeasi uimire, dar si cu teama, observa ca mama lui s-a achimbat : " se uita numai cu suparare si i-au crescut tepi de aricioaica "/Crescut in spiritul traditiei si al respectului pentru parinti Gheorghita nu indrazneste sa-si contrazica mama, acceptand, cu oarecare indoiala, sa mearga

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

singur in cautarea lui nechifor : " M-oi duce, raspunse gheorghita cu indoiala. Se poate sa i se fi inatmplat ceva [...] M-oi duce daca spui ; dar e bine sa-mi arati ce si cum, ca sa stiu ce sa fac "

Desi obisnuit cu ale oieritului, fiind o alta generatie, baiatul este mai receptiv la nou, far a ignora insa traditia. Astfel,el, spre deosebire de Vitoria, are incredere in autoritati, a caror menireeste sa descopere ce s-a intamplat cu atatl sau, stie sa citeasca si calotereste cu trenul.

Cu toate acestea, personalitatea sa, trecerea de la copilarie,de la adolescenta la barbatie, la maturitate se realizeaza la scoala vietii sub indrumarea Vitoriei,alturi de care parcurge un drum initiatic, deoarece eroina isi da seama ca baiatul are nevoie de mintea ei, iar ea de bratul lui si pleaca impreuna la drum. Gheorghita se maturizeaza treptat pe masura ce trece prin toate incecarile. Pregateste mai intai singur caii si sania si se lupta cu " troianul " pe care-l biruie ; este supus, tacut si ascultator tot drumul si il alunga pe strainul care-i acosteaza in cale.In urma unora din aceste incercari, baiatu insusi ajunge la concluzia ca : " Femeile sunt mai viclene [...] ele-s mai iscusite la vorba ; iar barbatii is mai prosti ; insa mai tari de vartute. "

Descoperirea cadvrului tatalui sau, priveghiul si pedepsirea ucigasilor sunt imprejurarile care marcheaza transformarea definitiva a eroului. La inceput este cuprins de frica, este zapacit, palnge este cutrmurat de groaza,ca, in final, sa apara energic, dinamic,plin de curaj si barbatie, indeplinind actul justitiar.

Portretul lui Gheorghita prinde contur indirect prin faptele pe care le savarseste, prin parerea celorlalte personaje despre el si din relatiile lui cu acestea.Vitoria nu este numai cea care i-a dat viata ci si cea care se zbate pentru implinirea lui ca om, avnd amandoi acelasi scop-descoperirea lui Nechifor Lipan, ale carui calitati le dobandise.Prin incadrarea lui in diferite medii-cel pastoresc, cel natural,cel familial-Sadoveanu ii evidentiaza unele insusiri tto in mod indirect.

El apeleaza insa la caracterizarea directa, realizata mai ales prin descriere, cand este vorba de insusirile fizice si de vestimentatie sau prin dialog, atunci cand celelate persoane isi exprima direct parerea. Dialogul si monologul interior sunt totodata procedee de caracterizare indirecta,peutru ca feleu de a vorbi si de a gabdi al personajului ii releva o parte dintre insusiri.